

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2023-10-11

Diarienummer N609-0989/23

Handläggare:

Anders Samuelsson, Karin Bore

E-post: namn.efternamn@grundskola.goteborg.se

Utvärdering av tvåspråkig undervisning och annan verksamhet

Förslag till beslut

I grundskolenämnden,

1. Grundskolenämnden noterar förvaltningens redovisning.
2. Grundskolenämnden förklarar följande uppdrag fullgjorda:
 - a. Återkomma med rapport om tvåspråkig undervisning tre år från att den tvåspråkiga skolan har startat, 2019-03-21 § 75.
 - b. Samverka med sverigefinska rådet i den fortsatta hanteringen av ärendet, 2019-03-21 § 75.
 - c. Under läsåret 2022–23 återkomma med en utvärdering av den tvåspråkiga undervisningen och de verksamheter på finska som riktat sig mot alla elever med finska som modersmål, 2020-02-05 § 37.
 - d. Från och med höstterminen 2020 starta tvåspråkig undervisning på finska i årskurserna 1–6 på skolenheter där det finns förutsättningar utifrån efterfrågan och kapacitet, 2020-05-02 § 37.
 - e. Ta fram verksamheter, vid sidan av undervisning, vilka ger alla elever som har finsk bakgrund möjlighet att utveckla sitt språk, utöver det som redan erbjuds via modersmålsundervisning, 2020-05-02 § 37.

Sammanfattning

Grundskolenämnden gav 2020-02-05 förvaltningsdirektören i uppdrag att under läsåret 2022–2023 återkomma med en utvärdering av den tvåspråkiga undervisningen och de verksamheter på finska som riktat sig mot alla elever med finska som modersmål.

Utvärderingen syftar till att bedöma i vilken grad:

- tillgången till tvåspråkig undervisning motsvarar efterfrågan.
- den tvåspråkiga undervisningen är ändamålsenligt organiserad för att fullfölja uppdraget.
- den tvåspråkiga undervisningen uppfyller dess syfte och mål samt hur den följs upp.

Dessutom beskrivs och bedöms de verksamheter på finska som riktat sig mot alla elever med finska som modersmål. Utvärderingen lämnar även rekommendationer till fortsatt hantering och utveckling av verksamheten utifrån respektive utvärderingsfråga och bedömning.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Den tvåspråkiga undervisningen på Skogomeskolan är anslagsfinansierad och kostnaden är 750 000 kr per år. Rekommendationer som lämnas i utvärderingen kan ha ekonomiska

konsekvenser och bör utredas i särskild ordning vid eventuella framtida beslut om förändringar.

Bedömning ur ekologisk dimension

Att ha anvisad skola långt från hemmet kan ha inverkan på miljön på grund av längre resor mellan hem och skola.

Bedömning ur social dimension

Forskning samt nationella granskningar och utredningar visar på att tvåspråkig undervisning under vissa förutsättningar kan vara en framgångsfaktor. Med det som utgångspunkt är målsättningen med tvåspråkig undervisning att ge tvåspråkiga elever bättre förutsättningar att nå högre måluppfyllelse och förbättrade skolresultat utifrån målen i läro- och kursplaner. Dessutom kan tvåspråkig undervisning ge en positiv och gynnsam lärmiljö för elevernas språk- och identitetsutveckling.

Lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk ger samtliga nationella minoriteter rättigheter till bland annat information och inflytande. Med det som bakgrund har Göteborgs Stads råd för den sverigefinska nationella minoriteten fått information om utvärderingen av tvåspråkig undervisning med möjlighet att ställa frågor.

Samverkan

Information på Göteborgs Stads råd för den sverigefinska nationella minoriteten 9 oktober 2023.

Information på facklig samverkansgrupp (FSG) 13 november 2023.

Bilagor

1. Utvärdering av tvåspråkig undervisning och annan verksamhet

Ärendet

Grundskoleförvaltningen har genomfört den utvärdering av tvåspråkig undervisning som grundskolenämnden gav förvaltningsdirektören i uppdrag att återkomma med.

Beskrivning av ärendet

Ärendet gällande tvåspråkig undervisning har tidigare behandlats i grundskolenämnden vid två tillfällen. Vid första tillfället, 2019-03-21, togs det beslut om att starta tvåspråkig undervisning på finska på Askimsskolan årskurs F-6, men verksamheten startade inte på grund av för få sökande.

Vid andra tillfället, 2020-02-05, beslutade grundskolenämnden att från och med höstterminen 2020 starta tvåspråkig undervisning på finska i årskurserna 1–6 på skolenheter där det finns förutsättningar utifrån efterfrågan och kapacitet. Vidare beslöts att ta fram verksamheter, vid sidan av undervisningen, för att ge alla elever som har finsk bakgrund möjlighet att utveckla sitt språk, utöver det som redan erbjuds via modersmålsundervisning.

Den tvåspråkiga undervisningen startade höstterminen 2021 och är lokaliserad på Skogomeskolan i Skogome. Tvåspråkig undervisning erbjuds även på Slottsbergsskolan i Västra Frölunda, men har inte haft någon sökande. Fler skolor har varit aktuella i ett initialt skede för den tvåspråkiga undervisningen, men bedömdes ha för begränsad kapacitet för att den tvåspråkiga undervisningen skulle kunna växa. Skogomeskolan och Slottsbergsskolan avgjordes ha kapacitet för den tvåspråkiga undervisningen och den utökning den förväntades ha framåt.

Grundskolenämnden gav 2020-02-05 förvaltningsdirektören i uppdrag att under läsåret 2022–2023 återkomma med en utvärdering av den tvåspråkiga undervisningen på Skogomeskolan och de verksamheter på finska som riktat sig mot alla elever med finska som modersmål.

Utvärderingen syftar till att bedöma i vilken grad:

- tillgången till tvåspråkig undervisning motsvarar efterfrågan.
- den tvåspråkiga undervisningen är ändamålsenligt organiserad för att fullfölja uppdraget.
- den tvåspråkiga undervisningen uppfyller dess syfte och mål samt hur den följs upp.

Dessutom beskrivs och bedöms de verksamheter på finska som riktat sig mot alla elever med finska som modersmål.

Utvärderingen lämnar även rekommendationer till fortsatt hantering och utveckling av verksamheten utifrån respektive utvärderingsfråga och bedömning.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningens bedömning är att tillgången möter den efterfrågan av tvåspråkig undervisning som idag erbjuds. Efterfrågan är låg, endast 7 elever deltog i tvåspråkig undervisning läsåret 2022–2023. Det begränsade antalet elever tillsammans med Göteborgs Stads avvikelse från skolförordningen om att inte kräva förkunskaper, påverkar undervisningen. En stor spännvidd och variation på elevernas språkkunskaper på

finska, samt få deltagande elever per årskurs har konsekvenser som begränsar undervisningens organisering, innehåll och kvalitet.

Utvärderingen visar också att det saknas uttalade mål på skol- och huvudmannanivå för den tvåspråkiga undervisningen och att den inte heller följs upp inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet. Utifrån utvärderingens bedömningar lämnas sammanfattningsvis följande rekommendationer:

- Större efterlevnad i relation till nationella regleringar för tvåspråkig undervisning.
- Stärka information till vårdnadshavare om den tvåspråkiga undervisningens syfte, form och innehåll.
- Sätta upp mininivå på antal elever för att skapa möjlighet till ändamålsenlig organisering av tvåspråkig undervisning i grupp.
- Förtydliga syfte, mål och innehåll med tvåspråkig undervisning utifrån gällande lagstiftnings intentioner, som exempelvis den tvåspråkiga undervisningens omfattning, vilka ämnen, organisatoriska form, krav på förkunskaper.
- Utifrån tydliga mål stärka styrning, ledning och uppföljning av den tvåspråkiga undervisningen. På huvudmanna-, skol-, och undervisningsnivå.
- Fortsätta, samt följa upp, utvecklingsarbetet av modersmålsundervisningen i de nationella minoritetsspråken.

Protokollet expedieras till:

Grundskoleförvaltningens ledningsgrupp

Göteborgs Stads råd för den sverigefinska minoriteten

Göteborgs Stad Grundskoleförvaltningen

Maria Andersson
Förvaltningsdirektör

Anders Andrén
Avdelningschef Kvalitet, samordning och utveckling